

Barne- og familiedepartementet
Familie- og likestillingsavdelingen
v/ Margaret Sandvik
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200402195-/LSKS

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2005/325-2 HPG/-

Dato
31.03.2005

HØRINGSUTTALELSE. FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNETRYGDREGLVERKET

Datatilsynet viser til høringsbrev av 25. februar 2005 med høringsfrist 6. april 2005 vedrørende ovennevnte forslag til endringer i barnetrygdregelverket.

Innføring av meldeplikt for skoler til trygdekontoret ved fravær som kan skyldes utenlandsopphold

Datatilsynet finner det uheldig at skolen skal få oppgaven som ”trygdepoliti”. Det er selvfølgelig et problem at enkelte utnytter det gode trygdesystemet som finnes i velferdsstaten Norge, hvorvidt skolen bør være ansvarlig for å melde fra om mistenkelig fravær til trygdeetaten, er likevel tvilsomt. Skolens rolle i forhold til barnetrygden er etter Datatilsynets oppfatning normalt fullstendig fraværende.

Mottak av uberettiget barnetrygd har lite eller ingenting å gjøre med de foresattes forhold til skolen å gjøre. Skolen vil ved gjennomføring av dette forslaget komme i en slags angiverposisjon som vil kunne virke ødeleggende for det nødvendige tillitsforholdet mellom skolen og de foresatte.

Forslaget kommer ikke bare på bakgrunn av kampen mot trygdemisbruk, men anføres også som et ledd i oppfølgingen av tiltaksprogrammet mot tvangsekteskap. Det sies i høringsnotat at det er usikkert hvorvidt tiltaket vil ha den ønskede effekt, men man antar at det kan virke forebyggende. Tilsynet stiller seg undrende til å innføre en meldeplikt for skoler som samtidig innebærer en utlevering av udokumenterte påstander og personopplysninger, for å muligens kunne forebygge et lite antall tvangsekteskap. Forebygging av tvangsekteskap er et viktig arbeid, men må gjøres på andre måter der tiltaket er mer knyttet til det formål som ønskes oppnådd. Hva gjelder kampen mot trygdemisbruk, fremgår det av høringsnotatet at feilutbetaling av barnetrygd også til en viss grad kan skyldes manglende kunnskap om vilkåret om opphold i Norge og kjennskap til stønadsmottakers egen meldeplikt. Det er liten tvil om at høringsnotatet etterlater et inntrykk av at man er innfører det enkleste tiltaket uten at andre metoder først er utprøvd. Det enkleste tiltaket innebærer etter Datatilsynets oppfatning både en svekkelse av barnas og de foresattes personvern, og ikke minst en fare for svekkelse av tillitsforholdet mellom hjem og skole.

Det stilles for øvrig spørsmål ved dagens hjemmelsgrunnlag for modellen som allerede er innført i Oslo-skolen. Det minnes om at personopplysningsloven krever at det finnes et behandlingsgrunnlag for utlevering av personopplysninger, se personopplysningsloven § 11 bokstav a jf. §§ 8 og 9.

Datatilsynet har for øvrig ingen kommentarer til forslaget.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Hanne P. Gulbrandsen
seniorrådgiver
(saksbehandler,
telefon 22 39 69 00)